Til Folketingets Ombudsmand D 05-11-2026
J.nr. 26/05795

Bemærkninger til Miljøstyrelsens og Miljøministeriets udtalelser

Foreningen Rent Havmiljø Nu fastholder klagen. Miljøstyrelsens og Miljøministeriets udtalelser af henholdsvis 20. og 23. oktober 2026 besvarer ikke sagens centrale spørgsmål: Hvordan kan myndighederne vurdere, hvad der udledes fra IWS, hvis de ikke har et tilstrækkeligt dokumenteret kendskab til, hvad anlægget modtager, og hvad behandlingen fjerner?

Vores indsigelse angår sammenhængen mellem tilførsel, behandling og udledning. Oplysninger om det konkrete spildevands indhold og mængder er relevante for at vurdere, hvilke stoffer renseanlægget kan håndtere, og hvilke stoffer der efter behandlingen kan forekomme i udledningen til Agersø Sund.

Miljøstyrelsen underkender tilførslens betydning for emissionsvurderingen

Miljøstyrelsen anfører på side 2 i sin udtalelse, at kendskab til indhold og mængder af tilførte stoffer ikke er nødvendigt for at vurdere anlæggets faktiske eller forudsigelige emissioner. Begrundelsen er, at spildevandets indhold og sammensætning ændres under behandlingen.

Denne begrundelse springer det afgørende led over. For at vurdere behandlingens virkning må myndigheden have et grundlag for at fastslå, hvad der behandles, og hvilken belastning anlægget udsættes for. At spildevandet ændrer sammensætning, dokumenterer ikke i sig selv, hvilke stoffer der fjernes, i hvilket omfang de fjernes, eller hvad der er tilbage i udledningen.

Styrelsen henviser til tungmetalfældning og biologisk rensning. Men en generel beskrivelse af disse processer viser ikke, hvilken virkning de har på det konkrete spildevand. Udtalelsen identificerer hverken konkrete målinger af anilin og sulfit i udledningen eller det øvrige dokumentationsgrundlag, som efter styrelsens opfattelse gør kendskab til tilførslen unødvendigt.

Hvis styrelsen bygger vurderingen på målinger i udledningen, må den forklare, hvilke stoffer der måles for, og hvordan den har sikret, at målingerne omfatter de relevante stoffer. Uden tilstrækkeligt kendskab til tilførslen er det netop uklart, hvordan styrelsen fastlægger, hvad den skal kontrollere udledningen for.

Myndighedernes tidligere accept bygger netop på tilførslen

Tilladelsesmaterialet viser, at oplysninger om det modtagne spildevands sammensætning indgik i grundlaget for myndighedernes accept.

Spildevandet kommer fra Syntese A/S, og materialet beskriver blandt andet spildevand fra produktion af acetylsalicylsyre. I anmeldelsen af 18. august 2000 opregnes klorid, 5-ASA, sulfit, sulfat, salicylsyre og anilin som estimerede kemiske hovedbestanddele før behandling. Anmeldelsen af 28. februar 2013 oplyser, at spildevandet indeholder under 1 % anilin og desuden mindre rester af blandt andet fenoler. Betegnelserne anilin og sulfit er således ikke en fuldstændig beskrivelse af spildevandet.

Anmeldelsen fra 2013 beskriver også et behandlingsforsøg på fire uger, hvor spildevandet blev blandet med andre spildevandstyper. Der angives 93 % COD-nedbrydning for blandingen. Med henvisning til en efterfølgende algetest vurderes anilinnedbrydningen at have været over 99 %. Procentsatsen er altså ikke resultatet af en direkte måling af anilin før og efter behandlingen.

Slagelse Kommune accepterede behandlingen på baggrund af de fremsendte oplysninger. Kommunen forventede omsætning i renseprocessen og vurderede, at en eventuel restmængde sammen med initialfortyndingen i Agersø Sund ikke ville give problemer for recipienten.

Vurderingen forbinder dermed tilførslen, den forventede behandling og den mulige restudledning. Det kræver en konkret forklaring, når Miljøstyrelsen nu anfører, at kendskab til indhold og mængder af tilførte stoffer ikke er nødvendigt for at vurdere emissionerne.

Vi hævder ikke, at samtlige tilførte stoffer udledes. Vi efterspørger dokumentationen for, hvilke stoffer der fjernes, hvilke der eventuelt omdannes, og hvilke der kan være tilbage efter behandlingen.

Ministeriets begrundelse besvarer ikke spørgsmålet

Miljøministeriet anfører på side 5, at det modtagne spildevand er forskelligt fra det udledte, fordi det gennemgår behandling. På den baggrund afviser ministeriet, at oplysningerne om det modtagne spildevand er emissionsoplysninger efter miljøoplysningslovens § 2, stk. 5.

Men forskellen mellem tilført og udledt spildevand er netop det, der skal dokumenteres. At behandling finder sted, besvarer ikke, hvad behandlingen fjerner, eller hvordan myndighederne har vurderet den resterende udledning.

Ministeriet henviser til præmis 81 i EU-Domstolens dom af 23. november 2016 i sag C-673/13 P, Kommissionen mod Stichting Greenpeace Nederland og PAN Europe. Den siger, at en oplysning ikke er en emissionsoplysning, blot fordi den har forbindelse til emissioner til miljøet, og det bestrider vi ikke. Men efter dommens præmis 80 omfatter begrebet emissionsoplysninger også oplysninger, der gør det muligt for offentligheden at kontrollere, om myndighedens vurdering af de faktiske eller forudsigelige emissioner er korrekt. Dette kriterium behandler ministeriet ikke konkret.

Ministeriet henviser desuden til det daværende Miljø- og Ligestillingsministeriums udtalelse af 9. januar 2026 i en anden ombudsmandssag om fiskefoder (j.nr. 25/05686). Sammenligningen ændrer ikke ovenstående. At en del af et tilført stof optages eller fjernes, fastslår ikke størrelsen eller sammensætningen af den resterende emission. En vurdering af restudledningen må bygge på dokumentation for tilførslen og behandlingens virkning, som myndigheden skal redegøre for.

Ministeriet anerkender i fodnote 10, at spildevandsmængder kan have betydning for emissionerne. Alligevel afvises mængdeoplysningerne i samme vurdering som oplysninger om leverandører og leveringsforhold. Vi savner en særskilt vurdering af, om mængdeoplysningerne gør det muligt at efterprøve grundlaget for emissionsvurderingen, og om de kan udleveres for sig.

Vores argument er altså ikke alene, at tilførslen har forbindelse til udledningen. Oplysningerne kan være nødvendige for at kontrollere de konkrete forudsætninger om belastning og rensning, som vurderingen af udledningen bygger på, og dermed er de omfattet af kriteriet i præmis 80. Dette spørgsmål behandles ikke tilstrækkeligt i udtalelserne.

Vi er også uenige i ministeriets afgrænsning af sagen til spørgsmålet om emissionsoplysninger. Klagen af 21. juli 2026, punkt 3, angik netop offentlighedens særlige interesse. Den interesseafvejning, der er foretaget efter miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, bygger på, at oplysningerne ikke er emissionsoplysninger, og på virksomhedens egen vurdering af skadevirkningen. Hvis mængdeoplysningerne helt eller delvist må anses for emissionsoplysninger, kan hensynet til forretningshemmeligheder ikke begrunde afslag, jf. miljøoplysningslovens § 2, stk. 5, og miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, litra d). Ministeriet henviser selv til præmis 106 i

C-442/14, hvorefter oplysninger om emissioner skal udleveres, hvis de kan adskilles fra andre oplysninger.

Anmodning om fornyet behandling af aktindsigtssagen

Vi anmoder Ombudsmanden om at vurdere, om myndighedernes begrundelser er tilstrækkelige, og om aktindsigtssagen bør genoptages.

Myndighederne bør konkret forholde sig til de tilbageholdte oplysningers betydning for offentlighedens kontrol af emissionsvurderingen. Det gælder navnlig muligheden for at efterprøve, om den faktiske tilførsel svarer til forudsætningerne for behandlingen og den forventede udledning.

For eventuelle oplysninger, der ikke anses for emissionsoplysninger, anmoder vi Ombudsmanden om at vurdere, om interesseafvejningen og vurderingen af delvis aktindsigt er foretaget på et tilstrækkeligt grundlag.

Miljøstyrelsens opfyldelse af tilsynspligten

Foreningen rejste spørgsmålet om tilsynet efter miljøbeskyttelseslovens § 65 i klagen til departementet af 9. marts 2026. Departementet gengav klagepunktet i sin afgørelse af 19. maj 2026, men tog ikke stilling til det.

Miljøstyrelsen oplyser på side 1-2, at den ikke er i besiddelse af de efterspurgte analyser af spildevandets indhold ud over anilin og sulfit eller de præcise mængder af spildevand med disse stoffer.

Oplysningen rejser et selvstændigt spørgsmål om tilsynets grundlag. Myndighedernes eget materiale viser, at spildevandet indeholder flere stoffer end anilin og sulfit. Uden aktuelle analyser og mængdetal er det uklart, hvordan styrelsen kontrollerer, at behandlingen er egnet til det spildevand, IWS faktisk modtager, og at kontrollen af udledningen omfatter de relevante stoffer.

De historiske behandlingsforsøg rejser samme spørgsmål. En henvisning til forsøgene eller til renseprocessen dokumenterer ikke i sig selv, at det spildevand og de belastninger, anlægget modtager under den aktuelle drift, fortsat svarer til forsøgenes forudsætninger.

Vi anmoder derfor Ombudsmanden om at få belyst, hvilket kendskab styrelsen har til tilførslen, hvordan den kontrollerer ændringer i sammensætning og belastning, og hvilke undersøgelser og udløbsmålinger tilsynet bygger på. Hvis styrelsen ikke kan redegøre for et tilstrækkeligt grundlag, anmoder vi Ombudsmanden om at undersøge spørgsmålet om tilsynspligtens opfyldelse af egen drift.

For, som daværende miljøminister Magnus Heunicke udtalte til DR i juni 2025: Vi skal kende de stoffer, der tilføres rensningsanlæggene, for at kunne vide, hvilke stoffer der udledes.

Med venlig hilsen

På vegne af
Foreningen Rent Havmiljø Nu
Søren-Anker Jensen